

ELKARREKIN BIZI ERAIKI AURRERA EGIN

GOBERNUAREN EKINTZARI
BURUZKO MEMORIA **2015-2018**

NAFARROAREN EGOERA, **150 ADIERAZLETAN ZEHAZTUA**

Nafarroako Gobernua
Gobierno de Navarra

NAFARROA ETORKIZUNeko EKONOMIA

- Ekonomia eta Industria
- Berrikuntza
- Ekonomia Soziala
- Turismoa
- Landa Garapena
- Azpiegiturak

ONGIZATEAREN NAFARROA

- Osasuna
- Hezkuntza
- Eskubide Sozialak
- Etxebizitza

PERTSONAK ETA HAIEN ESKUBIDEAK DIRA GARRANTZITSUENA

- Berdintasuna
- Adinekoak
- LGTBI
- Gazteak
- Bakea eta Bizikidetzatza
- Euskara
- Kultura
- Kirola

BADAGO BESTE GOBERNANTZA MOTA BAT

- Autogobernua
- Fiskalitatea
- Europa
- Toki Administrazioa
- Gardentasuna
- Herritarren Parte-Hartzea
- Funtzio Publikoa
- Biztanle bakoitzeko gastua Nafarroan

NAFARROA JASANGARRIA

- Klima Aldaketa
- Ekonomia Zirkularra
- Energia Berriztagarriak
- Laguntza Neurriak

Uxue Barkos

Nafarroako Lehendakaria

2015ean gobernua osatu genuen, ezberdinen arteko itunaren eta akordioaren eraginez lortutako akordio programatiko batean oinarrituta. Gure asmoa nafar guztientzat gobernatzea zen aurrerapen solidario eta kolektiboaren gogo handiari eutsita.

Nafarroan aldirik egonkorrena izaten ari gara krisialdia abiarazi zenetik, eta, horri esker, Nafarroa aberatsagoa, solidarioagoa, pluralagoa eta lehiakorragoa sortzen ari gara. **3 urtean, kontuak saneatzeaz gain, politika batzuk abiarazi dira, bi helburu izan dituztenak: murrizketak gainditzea,** eta oinarri ekonomiko, politiko eta sozial onak finkatzea Nafarroa etorkizunerantz bideratzeko.

Egonkortasun politikoak eta kudeaketako fidagarritasunak ahalbidetu dute 2018an hainbat eremutan krisiaren aurreko ratioetan egotea berriro, eta horrek adierazten digu bide onetik goazela, nahiz eta oraindik lan handia dagoen egiteko.

Gobernuaren ekintzak arreta jarri du gobernu honek Nafarroarako dituen lehentasunak agertzen dituzten 5 ardatz nagusitan: etorkizuneko ekonomia, gizarte ongizatea, ingurumen jasangarritasuna, pertsonen eskubideak eta gobernantza mota berri bat.

Politika horiek bai gizartearen bai lurraldearen kohesioa finkatu nahi dute, horixe baita formula onena aukeren multzo handitzat jotzen den etorkizuna lortzeko.

Nafarroako herritarrek egunero erakusten dute **gaur egungo balioez jositako gizartea, bidezkoa eta zuzenaosatzen dutela.** Gobernu erantzukizunak gure gain hartzen ditugunok gizartearekin bat egin behar dugu guztiontzako etorkizuna lantzeko zeregin horretan. Guztion artean.

NAFARROA ETORKIZUNEKO EKONOMIA

“Nafarroako ekoizpen eredua eraldatzeak Nafarroa oparoagoa eta jasangarriagoa eginen du. Bai gizartea eta bai lurraldea kohesionatuago egonen dira, inor ezin baita atzean geratu.”

Uxue Barkos

Nafarroako Lehendakaria

Nafarroako ekonomia eta finantza egoera orain dela 4 urtekoa baino askoz hobea da. Gaur egun, estatuaren barnean gehien hazten den eta langabezia gehien murriztu duen ekonomia gara. Legegintzaldiko 3 urte pasatu ondoren, adierazle ekonomiko garrantzitsu guztiek hobera egin dute, eta pixkanaka-pixkanaka atzean geratzen ari da Nafarroak krisi ekonomikoaren eta murrizketen ondoriozko urte latzen ondoren zeukan egoera zaila.

Krisi ekonomiko hori amaituta, handiagoa eta orokorra den beste bat antzeman da, eta **horrek gure burua berriro sortzera eta ekoizpen eredu berri bat diseinatzera eramaten gaitu digitalizazio prozesuak eta egun Industria 4.0 izenarekin ezagutzen dugunak berekin dakartzaten erronka sozioekonomiko handiei aurre egite aldera.**

S3 edo Espezializazio Adimentsuaren Estrategia helize laukoitzaren (sektore publikoa, ekoizpen-sektorea, jakintzaren sektorea eta gizarte zibila) baterako lanaren ondorioz 2015ean sortutako eskualde garapenaren esparrua da. Estrategia horrek barnean ditu Nafarroako ekonomia eraldatzeko neurri, plan eta erronka batzuk, Nafarroan indartsu agertzen garen arloetan lehiakortasun hobea lortzeko eta lurraldean bizi-kalitatea, jasangarritasuna eta aberastasuna hobetzeko asmoz.

Berrikuntza, funtsezkoa ez ezik, zeharkako elementua ere bada esparru ekonomiko guztietan; horietako bat nekazaritzako elikagaien industria da, eta horretan Nafarroa puntakoa da eta nazioarteko erreferentzia bihurtu nahi dugu. Nafarroako ekonomiarako beste alderdi garrantzitsu bat legegintzaldi honetan ekonomia sozialari eman zaion bultzada da.

EKONOMIA ETA INDUSTRIA

Langabezia (pertsonak)

2015 42.911
Ekainak 30
2018 32.054

Gizarte Segurantzarako afiliazioa (pertsonak)

2015 257.797
Ekainak 30
2018 282.065

Azpiegituretako inbertsioak

2015 658.543€
2018 11.660.000€

Enpresa kop.

2015 36.738
2017 38.413

Esportazioak

2015 8.539.726€
2017 8.073.716€

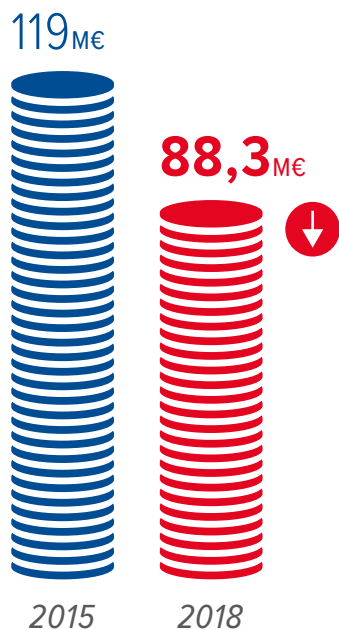

Sodenaren inbertsioak

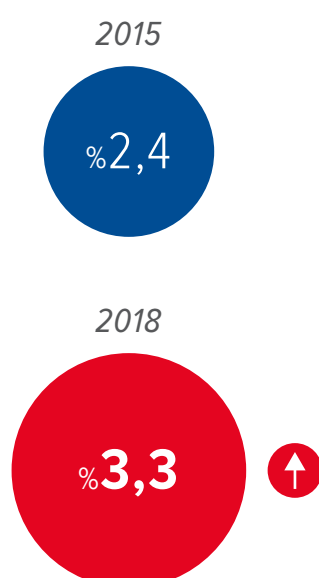
2015 16.711.778€
2017 27.568.294€

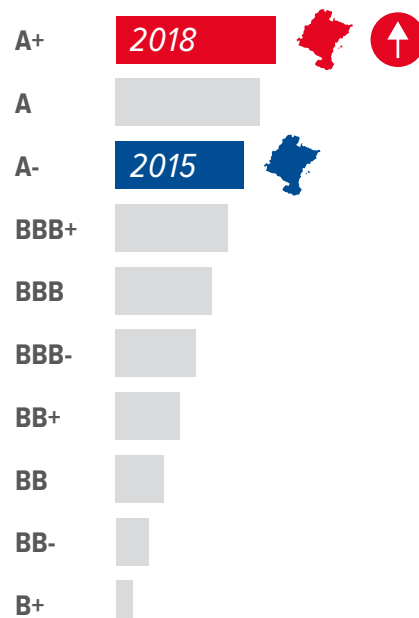
Zorraren interesen ordainketa

BGPd-a (1. hiruhilekoa)

Kaudimen ekonomikoa

EKONOMIA ETA INDUSTRIA

6 Sektorre estrategiko
5 Lehiakortasun-faktore
24 Erronka
102 Ekintza

6 SEKTORE ESTRATEGIKO

- Automozioa eta mekatronika
- Elikakatea
- Osasuna
- Energia berriztagarriak eta baliabideak
- Turismo integrala
- Sorkuntza industriak eta industria digitalak

ESKUALDEAK

ESKUALDEAK SUSPERTZEKO 4 PLAN (S3)

- Sakana
- Erdialdea
- Lizarrerria
- Erribera

ESKUALDEENTZAKO LAGUNTZAK

2015	0€
2018	1.520.000€

KLUSTERRAK

- ACAN
- Functional Print
- Nagrifood
- Enercluster
- Health Tourism
- CLAVNA
- Ain
- Atana

KLUSTERREI LAGUNTZAK	2015	0€
	2018	448.224€

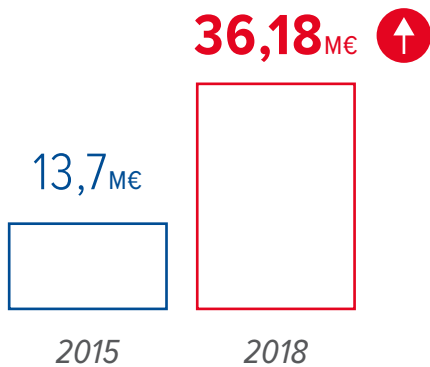
Aire-zubia
Iruña-Frankfurt

NAZIOARTEKO
300 HELMUGA BAINO
GEHIAGOREKIKO
LOTURAK

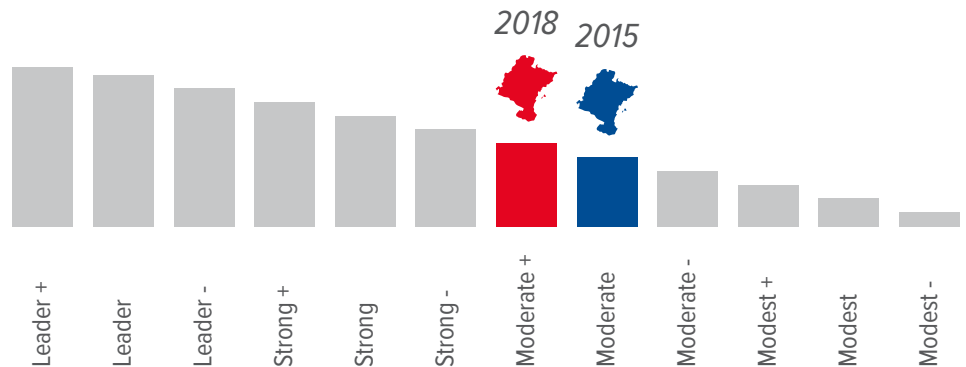

BERRIKUNTZA

Aurrekontua

Moderate rankinga

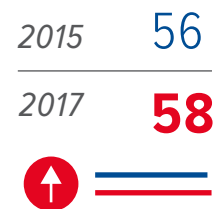

Osasunaren arloko I+G+b

Patenteen eskaera

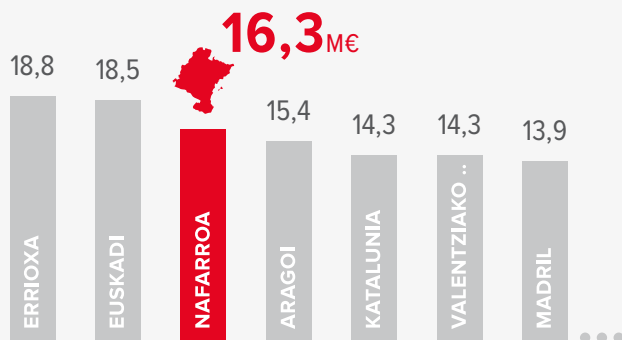
(datak OEPM)

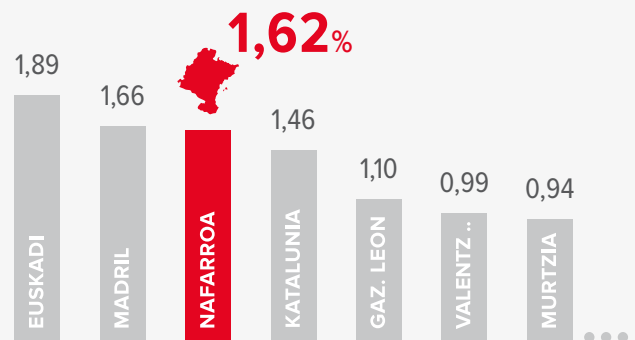
ZIENTZIA ETA TEKNOLOGIARI
BURUZKO FORU LEGEA

Berrikuntza teknologikoak dituzten enpresak

I+G inbertsioa merkatu-prezioko BPGean

► STEM PLANETA

► SCIENCEKAITZA 1. GALA ZIENTIFIKOA

EKONOMIA SOZIALA

► EKONOMIA SOZIALAREN PLANA

**Kooperatibak eta
erantzukizun mugatuko
lan sozietateak**

2015 678
1° trimestre
2018 **761**

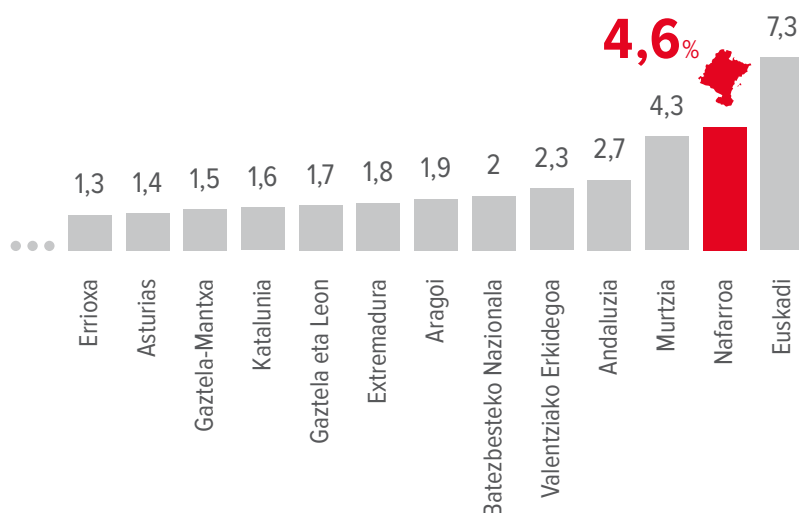

Langileak

2015 9.796
1. hiruhilekoa
2018 **12.827**

 langileen %, landun guztien gainean

TURISMOA

Aurrekontua

2015 4.980.296€
2018 **8.491.940€**

Bidaiariak
(pertsonek)

2015 1.288.430
2018 **1.447.224**

Lanpostuak
(pertsonek)

2015 16.493
2018 **17.409**

► TURISMOAREN PLAN ESTRATEGIKOA

LANDA GARAPENA

Landa Garapen, Nekazaritza eta Abeltzaintza aurrekontua

2015 60.276.204€
2018 **77.537.144€**

Lehen sektorea

↳ Enplegua (pertsonak)

2015 11.936
2017 **12.419**

↳ Balio erantsi gordina

2015 558.645€
2017 **588.830€**

Nafarroako Landa Garapenerako 2014-2020 Programaren emaitzak

LGP Aurrekontua
2015-2017 aldia

7.397 pertsona
aholkaturik

1.836 ha
bildurik

672
ustiategi,
honako
laguntza hau
jaso dutenak:

53,7 M€-ko
inbertsioa

Nekazaritzako
elikagaien
33
industria:

46,27 M€-ko
inbertsioa

Nekazaritza
ekologikoko
11.800 ha
lagundurik

175
gazte instalaturik

Konpentsazioko
ordainketa duten
2.099
ustiategi (muga
naturalak dituzten
eremuak)

Abelbideetako
144 km
leheneraturik

Mendiko pistetako
168 km

62,8 M€
programaren %20
ORDAINDURIK

129,6 M€
programaren %41
KONPROMETITURIK

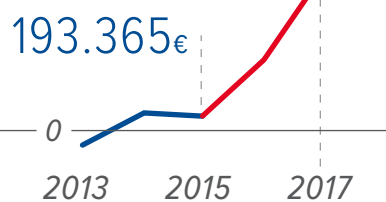
Tuterako Nekazaritzako Elikagaien Hiria

↳ Galeren bilakaera

↳ Irabazi gordina

2015 -2.420.372€

2017 **+144.490€**

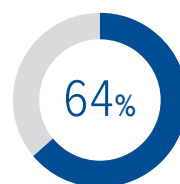

2.349.061€

↳ Eraikin industrialen okupazioa

2015

2017

12.143 M²

18.893 M²

Nekazaritzako azalera ekologikoa

 48.367 ha

 72.961 ha

AZPIEGITURAK

Nafarroako Ubidea

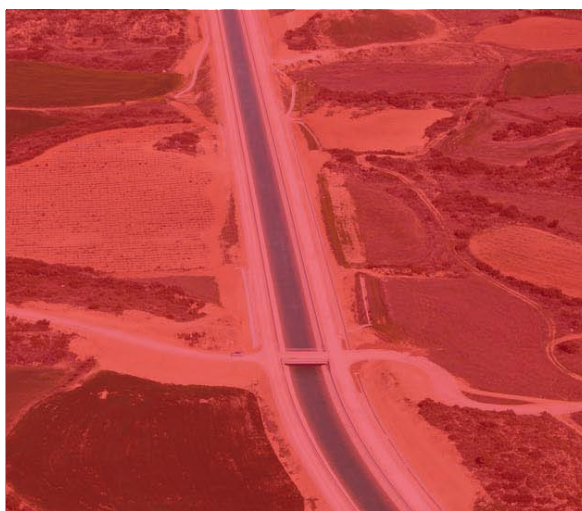
Aurrera doaz Nafarroako Ubidearen lehen fasea handitzeko obretan Argako eta Egako adarrak eraikitzeko lanak, eta bigarren fasearen proiektua idaztea lizitatu da Erriberarako ur beharrak asetzeko aukerak aztertu ondoren.

Prestazio Handiko Trena

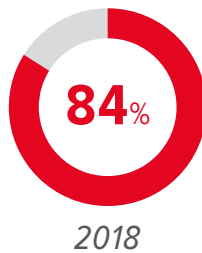
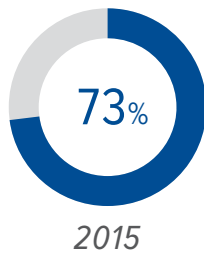

Lehenengo aldiz Espainiako Gobernuak onartu du **Zaragoza-Iruña-Euskal Y korridoreari** begira **prestazio handiko tren** bat ezartzeko, **pertsonentzat zein salgaientzat** izanen dena. Tren horrek behar bezalako edukiera izanen du, eta **Europako oinarritzko sarearen nazioarteko estandarrak** beteko ditu.

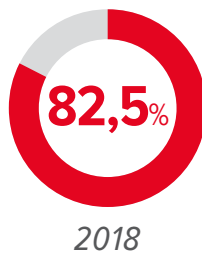
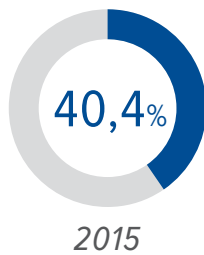

Banda zabala

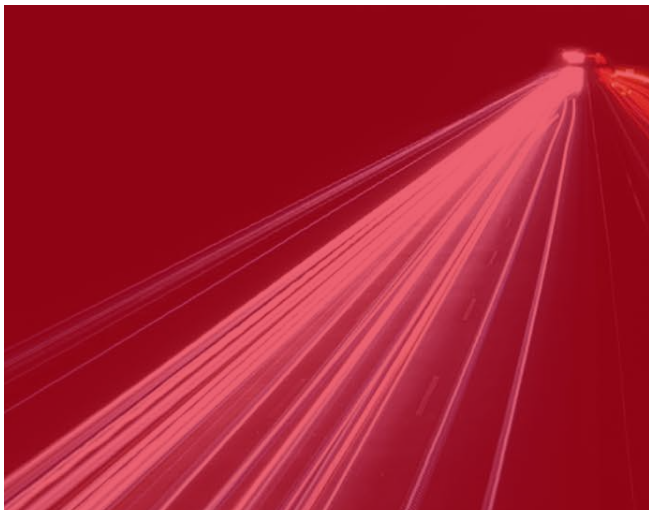
↳ Herria

↳ Enpresak

► **BELATEKO ETA ALMANDOZKO TUNELAK EUROPAKO 2004/54/EE ZUZENTARAURA EGOKITZEKO OBRAK: BIDE SEGURTASUNEN KONTUA**

ONGIZATEAREN NAFARROA

“Funtsezkoa da Nafarroako aurrerapen ekonomiko eta sozialak mesede egitea herritar guztiei zerbitzu publikoen kalitateari eta etengabeko hobekuntzari dagokienez, horrek gizarte bidezkoagoa, seguruagoa eta aberatsagoa baitakar berekin.”

Uxue Barkos
Nafarroako Lehendakaria

Gure zerbitzu publikoen kalitatea urritu egin zen krisialdian aplikatutako murrizketen ondorioz. Batez ere herritarren eta enplegatu publikoen ahaleginari esker, murrizketa horiek pixkanaka-pixkanaka leheneratzen joan dira, eta, horrela, krisiaren aurreko parametroetara hurbildu gara.

Osasun arloan, ildo estrategikoak honako hauek izan dira: alde batetik, Oinarrizko Osasun Laguntza eta osasun estrategiak indartzea; eta, beste aldetik, osasun-sistema publikoa eta unibertsala bermatzea, ekitatea bermatzen duena, pazienteei eta herritarrei begira dagoena, eraginkorra eta jasangarria dena eta profesionalen zein pazienteen parte-hartzea biltzen duena.

Azken hiru urteotan **hezkuntza publikoarekin konpromiso sendoa hartuta lan egin da, eta hezkuntza eredua 3 ardatzetan oinarritu da: inklusioa, berdintasuna eta berrikuntza.** Horrez gain, LH aldatu da Nafarroako oraingo, eta batez ere etorkizuneko, beharrei erantzuten dieten ziklo berriak gehituz.

Eskubide Sozialetako inbertsio sozialak mendekotasuna, desgaitasuna eta gaixotasun mentalak dituzten pertsonen laguntzeko prestazioak eta zerbitzuak hobetu eta gehitu ditu. Halaber, haur pobreziaaren aurka borrokatu da, eta zailtasun gehien dituzten pertsonak (hau da, gazteak, emakumeak eta luzaroko langabeak) laneratzen saiatu da.

Etxebizitza politikaren lehentasuna izan da **Nafarroako familia guztiei etxebizitza egokia izateko eskubidea bermatzea,** eta arreta berezia jarri da gazteengan, zailtasunak dituzten familiengan eta birgaitzearen sustapenean.

OSASUNA

🕒 Itxaron zerrendak

↳ Kontsultak

2015 **45.987**
ekaina
2018 **27.862** (%-39)

↳ Ebakuntza kirurgikoak

2015 **8.689**
ekaina
2018 **7.862** (%-10)

↳ Proba osagarriak

ekaina
2015 **16.616**
2018 **12.451** (%-25)
maiatza

🏠 Koordainketa farmazeutikoa

Landunak eta pentsiodunak

6.000€
eurotik beherako errenta

Gehieneko ordainketa
2,6€ / hil

6.000€ - 18.000€
euro arteko errenta

Gehieneko ordainketa
8,23€ / hil

✂️ Kronikoen estrategia

↳ Oinarrizko eskualdeak

2015 **5**
2018 **57**

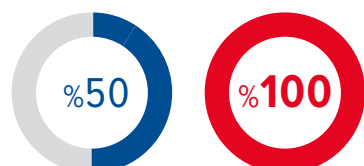

↳ Hedatutako oinarrizko eskualdeen %

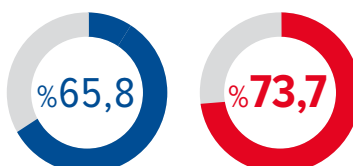

🔍 Koloneko minbiziaren detekzio goiztiarra

↳ Biztanleentzako estaldura

↳ Parte-hartzea

OSASUNA

 Etxeko ospitalizazioa Nafarroa osoan

↳ Oheak

↳ Ospitalizazioak

2015 51

2015 1.549

2017 142

2017 4.187

 Erretzeari uzteko laguntza farmakologikoak

↳ Pertsona kop.

↳ Aurrekontua

2015 0

2015 0

2017 3024

2017 380.000

 Osasun Departamentuaren obra eta ekipoetarako inbertsioak2015 24.243.208€2018 48.890.498€ Osasun arloko aurrekontua

2015 933.407.577€

2017 1.059.956.600€

Osasun etxeetako ekografo kop.

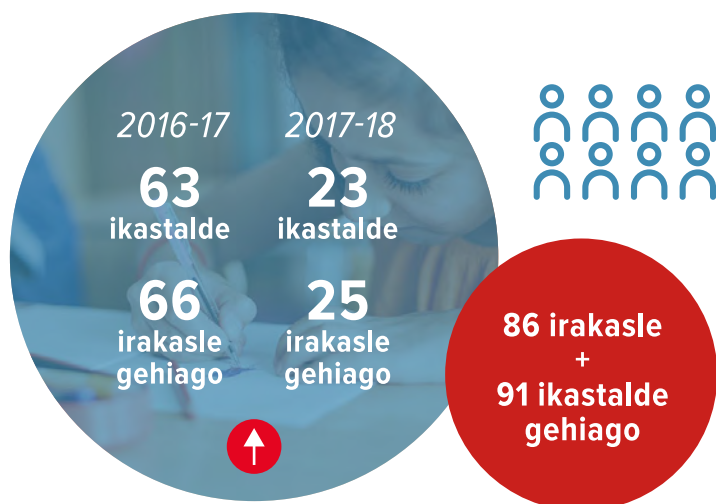
2015
22018 46

- ▶ NAFARROAKO OSPITALEGUNEKO SUKALDEEN LEHENGORATZEA
- ▶ OSASUN SISTEMA HUMANIZATZEKO PLANA
- ▶ OINARRIZKO OSASUN LAGUNTZAREN ETA LAGUNTZA KOMUNITARIOAREN ESTRATEGIA
- ▶ SEXU-ETA UGALKETA-OSASUNAREN DEKRETUAREN GARAPENA
- ▶ TUTERAKO OSPITALEKO ZIU-A IREKITZEA

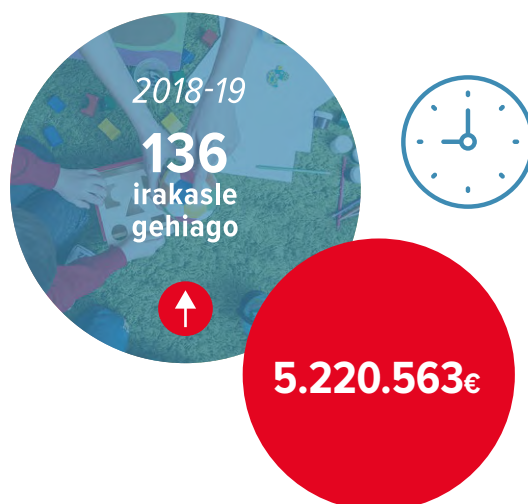
HEZKUNTZA

✂ Murrizketen lehengoratzea

↳ Ratioen murrizketa
(28 ikasletik 25era)

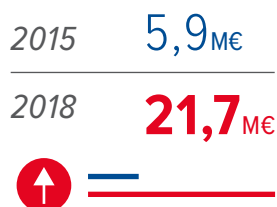

↳ Zuzeneko irakaslanerako 2 eskola-ordu gutxiago (haur eta lehen hezkuntzan)

€ Inbertsioaren gehikuntza

↳ Azpiegiturak eta mantentze-lanak

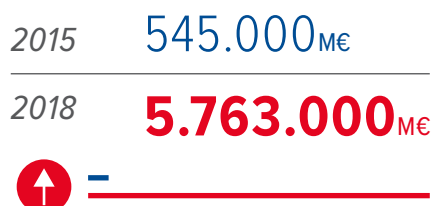
↳ IKTak: Sistema informatikoen modernizazioa

↔ Ekipo informatikoak berritzea

💻 Ikasgeletan sistema informatikoak moldatzea

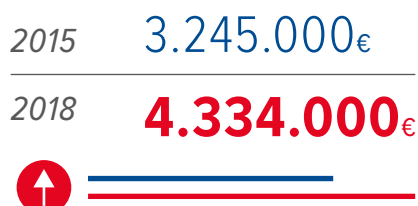
💻 Pantaila interaktiboak

💻 Ordenagailu pertsonalak

Aurrekontua
x10
handitu da

👤 Derrigorrezkoen ondoko eta unibertsitateko ikasketetarako bekak

🎓 NUP eta ikerketako inbertsioa

- NUPen urte anitzeko finantzaketa: **59,5M€ (2018)**
- Ikerketarako laguntzak berreskuratzea: **407.500€**
- Ikasketa zabalkundeko jarduerak (katedrak, udako ikastaroak) **285.000€**
- **2018-2019** ikasturterako tasak izoztea

HEZKUNTZA

Hezkuntza planak eta programak

SKOLAE Hezkidetza Plana

2017-18 Pilotajea
16 Centros

2018-19 Orokortzearen 1. Aldia
100 Centros

Aniztasunari Erantzuteko Plana

Aurrekontua handitzea 2018 :

- + **1,5 M€ baino gehiago** (laguntzarako irakasleak, orientatzaileak eta PTko eta EHko irakasleak)
- + **1,8 M€ baino gehiago** (zaintzaileak, fisioterapeutak eta zeinuen interpreteak)
- + **680.000 baino gehiago** (ikastetxeetarako diru-laguntza)

Eskola jazarpenari aurrea hartzeko eta hartan esku hartzeko Laguntza programa

1400 Irakasle trebaturik
Prestakuntzako 532 ordu
18 Laguntza zentro
(2016-17 + 2017-18)

Berrikuntza programak

Partida hori laukoiztu egin da. Honako hauek izan dira jarduketako ildo nagusiak: irakasleei hezkuntza etapa guztietako (Lehen Hezkuntza, Bigarren Hezkuntza eta LH) metodologia aktiboen gaineko prestakuntza ematea eta hezkidetza zein genero berdintasuna

Lanbide Heziketa

erdi mailako, goi mailako, kirol arloko, eta arte plastiko eta diseinuko **179** ziklo

4.375 plazako eskaintza

2018-2019 ikasturterako, erdi mailako eta goi mailako 15 heziketa ziklo berri eskainiko dira: 4 euskaraz emanen dira Iruñean, Altsasun eta Irunberrin

LHren Plan Estrategikoa / Parte hartzea

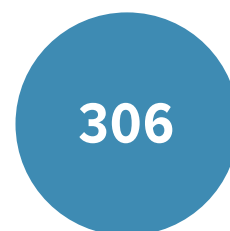

PERTSONA

446 3 mahai teknikotan
305 8 eskualde saiotan
384 Gardentasunaren Atariaren bidez

EKARPEN JASORIK

ENPRESAK, TOKI ENTITATEAK, ELKARTEAK ETA GKE-AK, ENPRESAK ETA BESTELAKO ERAGILEAK

ESKUBIDE SOZIALAK

Mendekotasuna

↳ Mendekotasunen bat duten pertsonak

↳ Mendekotasunen bat duten pertsonak, zerbitzuak/prestazioak eskuratzen dituztenak

2015 13.252

2015 8.777

2018 **15.537**

2018 **12.998**

Babes sistemaren arreta jaso duten adingabeak

Adingabeen Babesean arreta jaso duten familiak

2015 1.446

2015 878

2018 **1.705**

2018 **1.114**

Tutoretzapeko adingabeak

2015 178

2018 **347**

Errenta bermatua / Gizarteratzea

↳ Familia hartzaileak

↳ Batezbestekoa (eurotan)

2015 8.994

2015 618,39€

2018 **12.839**

2018 **676,10€**

Garapenerako lankidetzako laguntzak

2015 4.145.284€

2018 **8.313.188€**

ESKUBIDE SOZIALAK

Aitatasunagatiko/amatasunagatiko kenkariak

Laguntzak

↳ Gizarteratzea

↳ Enplegarritasuna

↳ Etxebizitza soziala

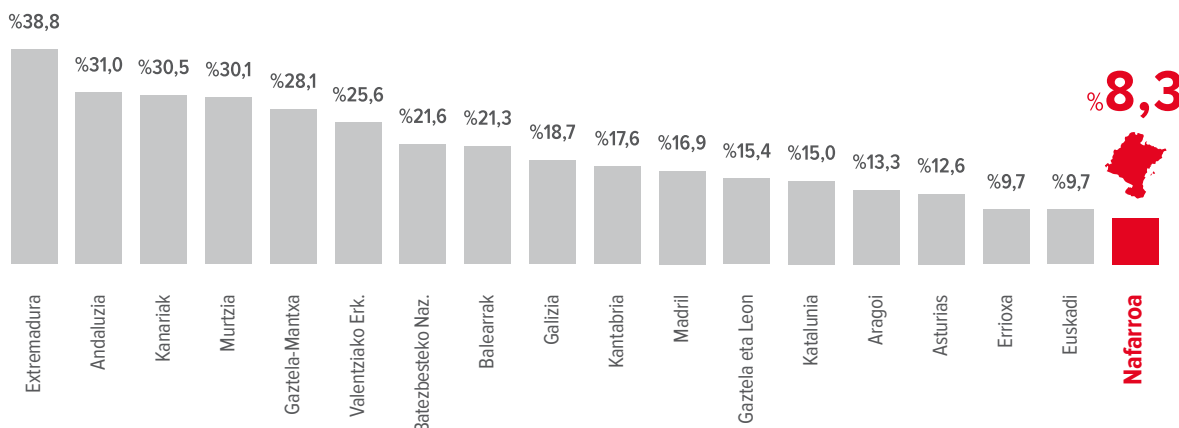
↳ Enplegu soziala

↳ GUZTIRA

Pobrezia arriskuaren tasaren % (2017ko BBI)

2016arekiko
beherakada**%-7,8**
Nafarroa**%-3,2**
Estatu
Espainola

▶ FAMILIA ETA UMEEN PLANA

▶ ERRENTA BERMATUARI BURUZKO LEGEA

▶ ITUN SOZIALEI BURUZKO LEGEA

▶ GIZARTERATZEKO PLANA

▶ KULTUR MEZENASGOARI BURUZKO LEGEA

▶ PENTSIOEI BURUZKO LEGEA

ETXEBIZITZA

ETXEBIZITZARI BURUZKO
FORU LEGE BERRIA**Birgaitzea**
Etxebizitzak

2014-2015 1.821

*maiatza*2017-2018 **4.853****Alokairurako etxebizitza babestuak**

0

0

0

2014

2015

2016

218**55**

2017

2018

**Etxebizitza Sozialen
Foru Funtsa**

2015 55

2017 **112****Abiarazitako
etxebizitzak**

2015 1.398

2017 **3.673****Etxebizitzaren
poltsa**

2015 485

2018 **600**

PERTSONAK ETA HAIEN **ESKUBIDEAK** DIRA **GARRANTZITSUENA**

“Gobernu honen ardatza pertsonak politika publikoen muinean kokatzea izan da haien eskubide osoak bermatze aldera, aurreko legegintzaldietan eskubide horietako asko urratu baitira edo ez baitira aintzat hartu.”

Uxue Barkos
Nafarroako Lehendakaria

Nafarroako gizartea arduratsua eta solidarioa da, aniztasunerako errespetuan oinarritzen den gizarte bidezkoagoa eta berdintzaileagoa lortzeari begira egunero lan egiten duten hainbat gizarte eta herri ekimenek erakusten duten bezala; izan ere, alde hori Nafarroako nortasun ikur nagusietako bat da.

Gobernu honen helburuetako bat pertsona guztien bizitza hobetzea da haien egoera edozein dela ere, eta politika publikoak ahal den neurrian eskubideak bermatzera bideratu dira, eskubide horiek eraginkor bihurtarazten dituzten aintzatespena eta politikak behar baitituzte.

Berdintasunaren eta emakumeen eskubideen aldeko lana apustu argia eta lehentasunezkoa izan da eremu horretan, nahiz eta oraindik lan handia dagoen egiteko, egunero egiaztatzen den bezala. Hizkuntza eskubideen defentsa, gure gazteen eta adinekoen defentsa eta eskubide unibertsalak (hala nola kultura eta kirola edo LGTBI komunitatea) lan-ildo garrantzitsuak izan dira.

Gure lurraldeak enpatia eta elkar-ulertzea behar ditu diktadura frankistak, ETaren terrorismoak eta bestelako indarkeriek gure gizartean eragin dituzten zauri sakonak ixteko. Lehenengo egunetik gobernuaren ekintzak erakutsi du beharrezkoa dela erakunde publikoek konpromisoa hartzea egia, justizia eta erreparazioaren bila lan egiteko, orain dela gutxiko indarkeriaren biktimenez zein behar ez bezala baztertu ziren eta hainbat urtetan ahaztuta egon diren 36ko biktimenez.

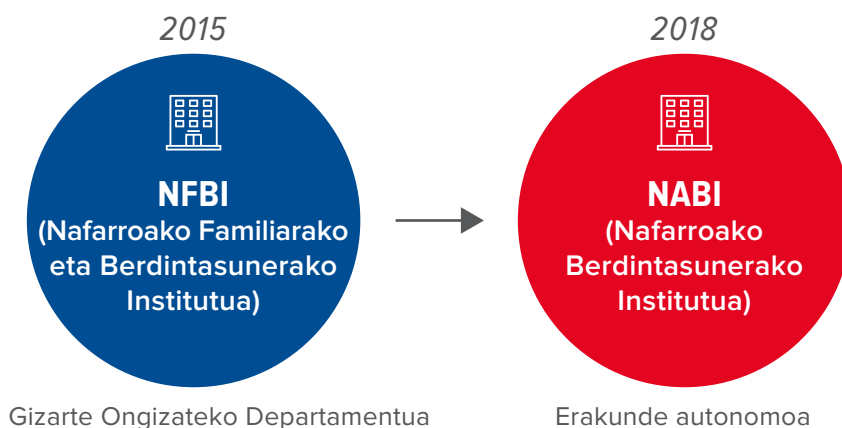
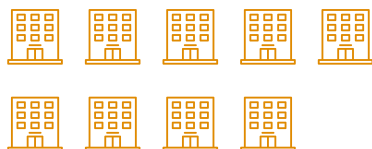
BERDINTASUNA

- ▶ **EMAKUMEENGANAKO INDARKERIAREN AURKAKO EKINTZA PLANA (22 M € 6 URTEAN)**
- ▶ **NAFARROAKO BERDINTASUNERAKO KONTSEILUA BERRITZEA**
- ▶ **BERDINNA SARIA EZARTZEA**

♀ Berdintasuneko zeharkako politika

9 Departamentu

9 Berdintasun unitate

👤 Laguntzak elkarte mugimenduei

2015 0€

1. hiruhilekoa

2018 **195.000€**

💰 NABIren aurrekontua

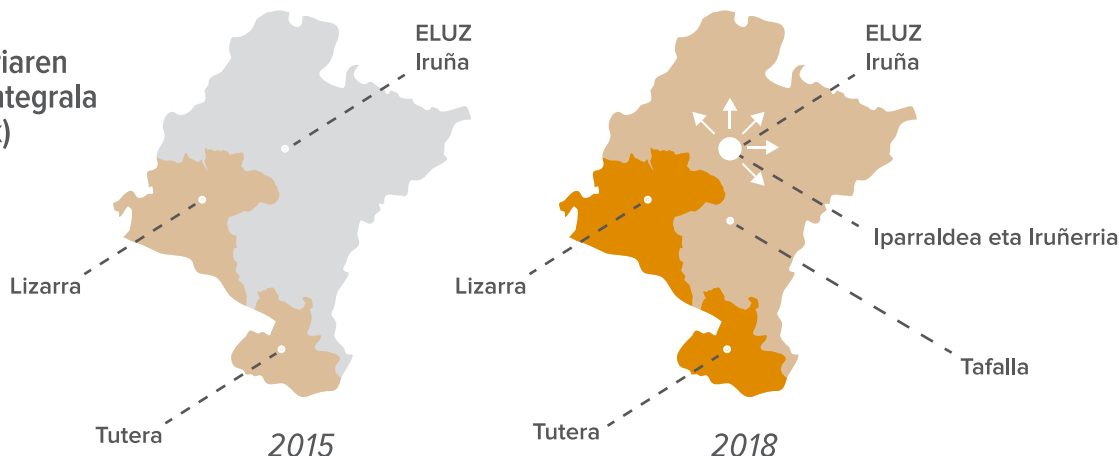
2015 1.413.927€

1. hiruhilekoa

2018 **3.108.638€**

👤 BAITak (genero indarkeriaren biktimei arreta integrala emateko taldeak)

ADINEKOAK

► ZAHARTZARO AKTIBO ETA OSASUNGARRIRAKO ESTRATEGIA

Pentsioak

↳ Pentsio txikien osagarria

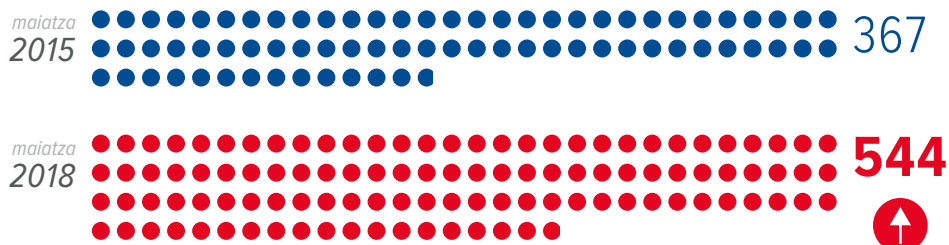
↳ Alarguntasun pentsioen osagarria

Egoitzetako plazak

Eguneko zentroetako plazak

LGTBI

► UNITATE ADMINISTRATIBOA SORTZEA

Kattalingune zerbitzua

2017

270

Arreta jaso duten pertsona kop.

↳ Aurrekontua

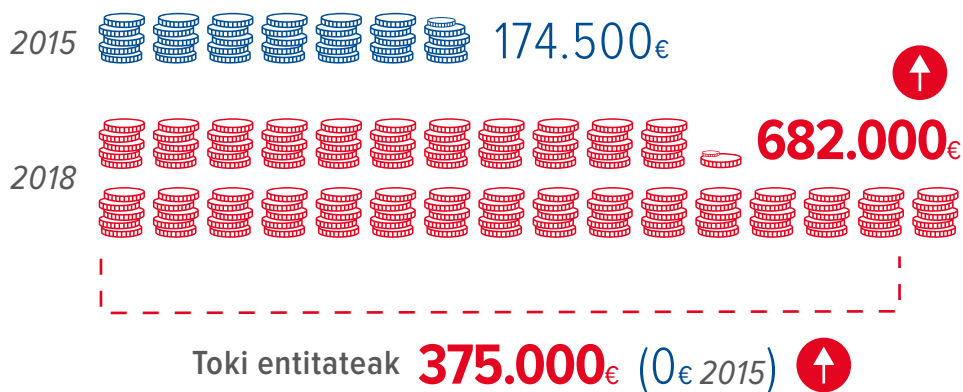

GAZTEAK

► GAZTERIAREN FORU ESTRATEGIA

► GAZTERIAREN II. PLANA 2017-2019

Gazteentzako laguntzak

AURREKONTU PARTE-HARTZAILEAK 1. ALDIZ

2017

Kulturen arteko bizikidetzaren
aldeko gazteak

Nafarroako Pirinioetako gazteen egoerari
buruzko azterlan sozioekonomikoa

Bideo tailer parte-hartzailea

2018

Gazteen artean autoenplegua
sustatzeko azterlana

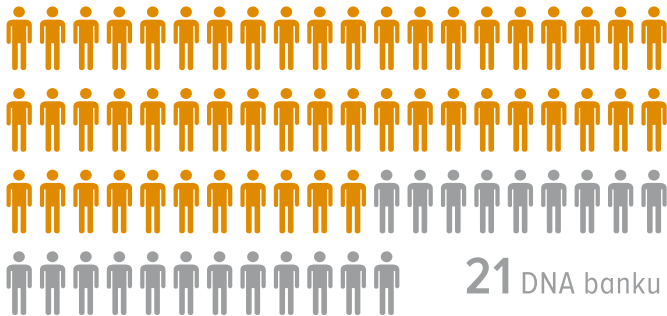
Sadar ibaia ezagutu eta hobetzeko
topaketa sortzaileak

NavarrE-sports: kirol elektronikoei
buruzko informazio jardunaldia.
Zer dira eta zergatik hasi behar
gara horiek ezagutzen?

BAKEA ETA BIZIKIDETZA

Hobitik ateratzeak

72 pertsona

Sinbolo frankistak kentzea

2015-2017
21 udal

11 laureada / Beste ikur batzuk **78** / aipamen**8**

2017-2018
10 udal (tramitazioan)

4 laureada / Beste ikur batzuk **48** / aipamen**1**

36ko biktimak aintzatesteko ekitaldiak

- Diputazioko langileak
- Nafarroako maisu-maistrak
- Gurseko kontzentrazio-esparruan aterpetuak

Motibazio politikoko indarkeriaren aintzatespenerako eta erreparazioarako ekitaldia

Elkarteentzako laguntzen partidak

↳ Biktimei loturiko jarduerak

↳ Bakeari, bizikidetzari eta giza eskubideei loturiko jarduerak

Memoria eskolak Irakasleen prestakuntza

2015-2017

 35 ikastetxetako **58** irakasle

2015-2017

 72 ikastetxetako **32** irakasle

Terrorismoaren biktimak omentzeko ekitaldia

Bake eta Bizikidetza Eskolak

2015-2016 IKASTURTEA

41 ikastetxe

4.311 parte-hartzaile

2017-2018 IKASTURTEA

63 ikastetxe

6.499 parte-hartzaile

► NAFARROAKO MEMORIAREN INSTITUTUA SORTZEA

► BIKTIMEN ARRETARAKO BULEGOA

EUSKARA

 Euskarabidearen aurrekontua

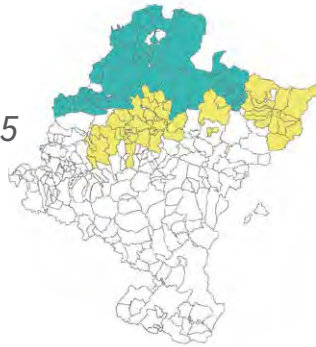
2.178.602€

Ekainak 30
2015Ekainak 30
2018

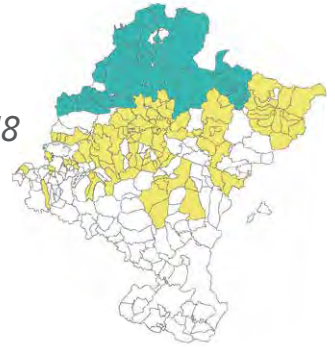
6.993.445€ ↑

 Eremu mistoa handitzea
44 udalerri berri gehituta

2015

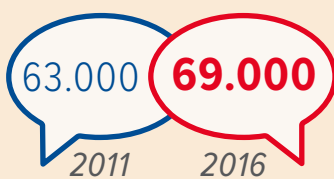

2018

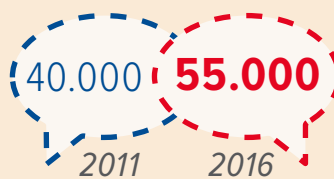

 Euskara maila

↳ 15 urtetik gorako biztanleak

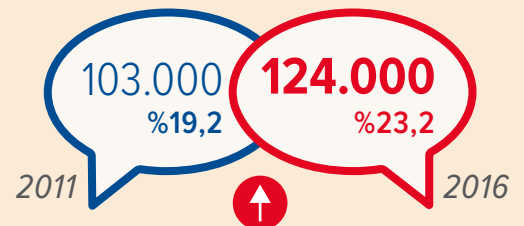
ELEBIDUNAK

ELEBIDUN HARTZAILEAK

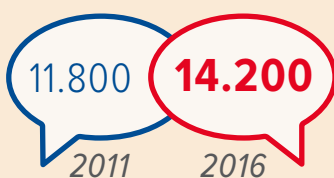

GUZTIRA

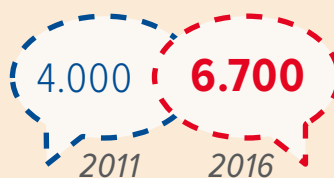

↳ 16 eta 24 urte bitarteko biztanleak

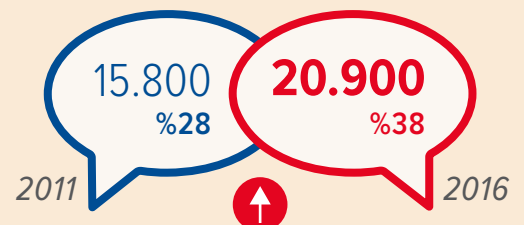
ELEBIDUNAK

ELEBIDUN HARTZAILEAK

GUZTIRA

 Euskarazko irakaskuntza

↳ D eredua

↳ 3 urte

↳ Helduak

2014-15 %23,1

2017-18 %24,5

2014-15 %28,8

2017-18 %30,5

2014-15 5.016

2017-18 5.931

► EUSKARAREN PLAN ESTRATEGIKOA

► ADMINISTRAZIOAN EUSKARA ERABILTZEARI BURUZKO DEKRETUA

KULTURA

1948merkatua

Nafarroako kultur eta sormen industrien lehen erregistroa

1.400

artista nafarrak

Musikak

182

proposamen

Arte eszenikoak

127

proposamen

Zinema eta telebista

46

proposamen

Arte plastikoak eta ikusizkoak

82

proposamen

Disko, liburu eta bestelako euskarrien edizioa

83

proposamen

Bestelako kultur eta sormen industriak

56

proposamen

576

EREMU ARTISTIKO GUZTIAK

Zinema

2015-2017

NAVARRA
FILM
COMMISSION

BERTARATZEA:

206

proiectu

FILMAZIO-EGUNAK:

1.330

LURRALDEKO ZUZENAKO GASTUA:

37,4 M€

Liburutegiak

↳ Funtsak eskuratzeko aurrekontua

2015 100.000€

2018 **405.000€**

↳ Irakurzaletasuna sustatzeko jarduerak

2015 1.397

2017 **2.750**

Laguntzak, konkurrentzia publikoan eta izendunak

2015 4.536.400€

2018 **6.966.530€**

► KULTURAREN PLAN ESTRATEGIKOA

► NAFARROAKO IKUS-ENTZUNEZKOEN KLUSTERRA SORTZEA

KIROLA

▶ KIROLAREN BALIOEI BURUZKO KANPAINA

▶ KIROLA ETA EMAKUMEA PLANA

Aurrekontuak

↳ Kirol azpiegiturak

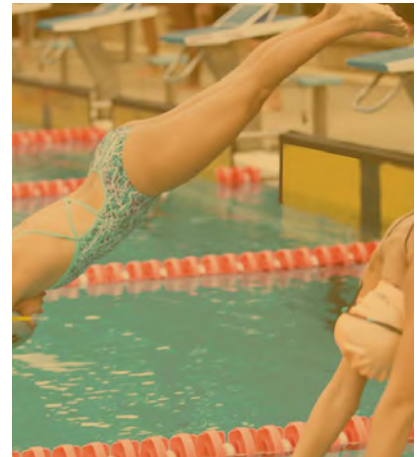
2015 113.233€
2018 **6.957.080€***

* 6.411.657€ Navarra Arena

↳ Kirolaren sustapena

2015 7.406.173€
2018 **8.741.989€**

Laguntzak

↳ Orokorrak

2015 3.900.030€
2018 **5.945.700€**

↳ Toki entitateak

2015 60.000€
2018 **284.500€**

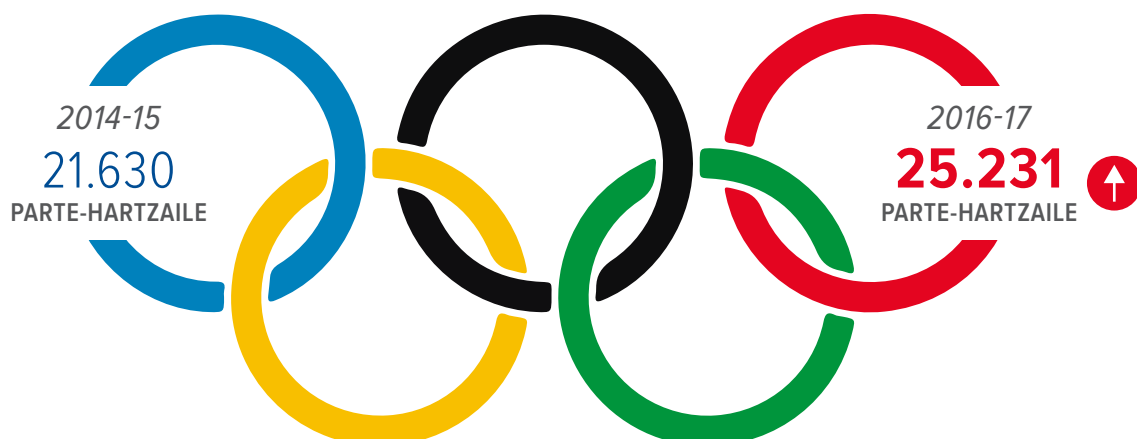

↳ Kirol Federazioak

2015 1.975.000€
2018 **2.464.000€**

Nafarroako Kirol Jokoak

NAFARROA JASANGARRIA

“Beharrezkoa da politika ekonomikoen norabidea aldatzea gure ingurumena eta zerbitzu publikoak jasangarriak izan daitezen. Izan ere, bi arlo horiek ongizatea eta justizia soziala eskaintzen dizkiete herritarrei.”

Uxue Barkos

Nafarroako Lehendakaria

Ekonomia berrindartzeak Nafarroan CO2-ko emisioak gehitu izana eragin du, krisialdian txikiagoak izanik. Erronka nagusia ekonomia karbonotik banantzea da emisioak murriztu ahal izateko. Horrela, klima-aldaketaren aurrean dugun konpromisoa hartuko dugu gure gain.

Klima-aldaketaren aurkako borroka globala da, eta, horregatik, gogo handiz lan egiten da nazioarteko akordioak betetzeko. Alde horretatik, Nafarroak badu bere "Klima-aldaketari buruzko 2017-2030-2050eko ibilbide-orria (KLINA)", baita klima-aldaketara moldatzeko LIFE NADAPTA proiektu bat ere. Proiektu horrek Europako funtsen laguntza du, 15,6 milioi euroko zuzkidura hartu du, eta klima-aldaketa arintzeko eta horretara moldatzeko 50 ekintza baino gehiago hartzen ditu barnean, sei arlo berezitan banatzen direnak eta politika publikoen eta gizarte eragileekiko lanaren bidez garatzen direnak.

Energia berriztagarrien sektoreari bultzada eman zaio, planetaren jasangarritasunari laguntzeaz gain, estrategikoa baita Nafarroarako. Hori dela eta, Espezializazio Adimentsuaren Estrategiaren sei sektoreetako bat da.

Nafarroak ekonomia zirkularraren alde egiten du argi eta garbi, eta horren adierazgarria da 2018ko ekainean Honakinei eta haien Fiskalitateari buruzko Foru Legea onetsi izana.

Foru lege hori aitzindaria eta berritzailea da, eta hondakina baliabide bihurtzeko eta hazkunde ekonomikoa planetaren gaineko ingurumen eragin larritik banantzeko ideian oinarritzen da.

Jasangarritasunarekiko konpromisoa eta ingurumenaren babesa honako arlo hauetan ere islatzen dira: energia-politika eta auto/bizikleta elektrikoetarako laguntzen eta kenkari fiskalen neurriak, ekoizle txikiak zergatik salbuestea, nekazaritza ekologikorako laguntza, edo etxebizitzetan energia eraginkortasunaren alde egitea "Passivhaus" modeloa onartuta.

KLIMA-ALDAKETA

NAFARROAKO KLIMA-ALDAKETAREN AURKAKO IBILBIDE-ORRIA

25
jarduketa lerro

40
neurri

3
arlo estrategiko

Nafarroako BEGen emisioak (tCO₂e)

Nafarroako
CO₂ren
emisioak

2005

6.635.255tona CO₂EBeko batezbesteko
erreferentziala

2016

5.369.610tona CO₂

CO₂ren emisioak
pertsonako

11,2tona CO₂**8,3**tona CO₂

2030EKO HELBURUA

3.649.390toneladas de CO₂**%45**
gutxiago**5,6**toneladas de CO₂

LIFE NADAPTA

Nafarroa klima-aldaketara moldatzea

Aurrekontua

53
EKINTZA**6**

ARLO ESTRATEGIKO

Basoak

Monitorizazioa

Ura

Azpiegiturak

Nekazaritza
eta Abeltzaintza

Osasuna

15,6 M€**9,3** M€

Europar Batasuna

6,3 M€

Nafarroako Gobernua

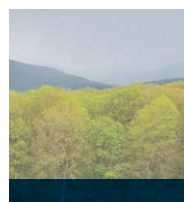

Azalera babestua

Kontserbazio Bereziko Eremuak

42
GUNE**27%**Nafarroako
Azaleraren

2015ERA ARTE

134.004 ha

2015-2018

146.862 ha

GUZTIRA

280.867 ha

NAFARROA EZAGUTU SAREA: 23 BAZKIDE

EKONOMIA ZIRKULARRA

► 2017-2027KO HONDAKINEN PLANA

Hondakinei eta Haien Fiskalitateari buruzko Foru Legea

-   2018 Plastikozko poltsak doan ematea
-   2020 Poltsak ematea (material konpostagarriez egindakoak izan ezik)
-   2020 Erabili eta botatzeko baxera biodegradaezina
-   2020 Erabili eta botatzeko kapsulak (biodegradaezinak)
-   2022 Biohondakinen gaikako bilketaren unibertsalizazioa (biztanleriaren %100)

HONDAKINEN
PREBENTZIORAKO ETA
EKONOMIA ZIRKULARRA
SUSTATZEKO BULEGOA
SORTZEA

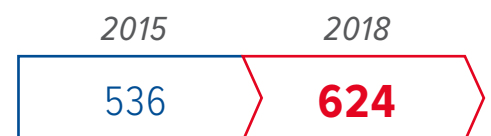

HONDAKINAK
SORTZEAGATIKO KANONA

Ekoizpen ekologikorako laguntza

- Urbasa-Andiako Larreak **15.794_{ha}**
- **+2,95_{M€}** baino gehiago sektore ekologikorako(2014-2020)

Operadore ekologikoak

Produktu ekologikoen erreferentziak

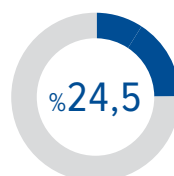
ENERGIA BERRIZTAGARRIAK

Instalaturako potentzia

2014 1.443,4_{MW}
2016 **1374,0_{MW}**

Energia berriztagarrietatik datorren energiaren kontsumoaren %

2014

2016

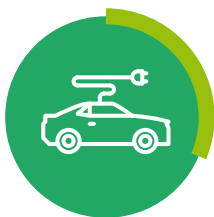
2030

2030EKO
HELBURUA

LAGUNTZA NEURRIAK

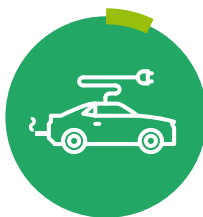

Kenkari fiskalak

%30

ibilgailu elektrikoetarako

%5

hibrido entxufagarrietarako

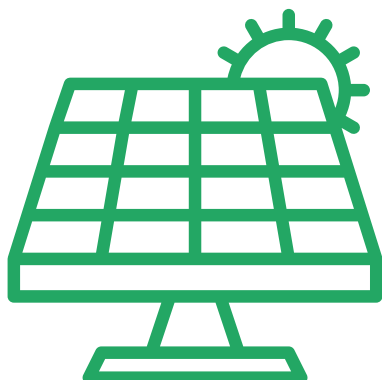
%30

bizikletetarako

Energia elektrikoaren gaineko zerga itzultzea

EKOIZLE TXIKIAK, PFEZ BIDEZ

500 €
arte

Inbertsioetarako laguntzak

ENERGIA ERAGINKORTASUNA

ENERGIA BERRIZTAGARRIAK

MUGIGARRITASUN ELEKTRIKOA

2015

1.056.050€

2018

1.297.000€

Baso eremuak garatzea

2015-2018

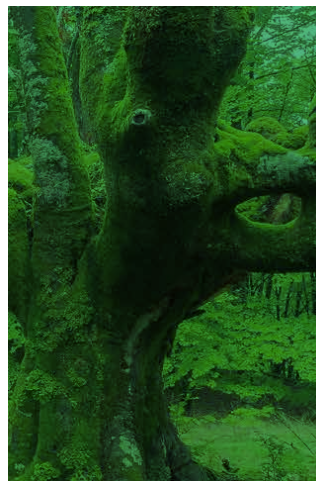
9,4 M€

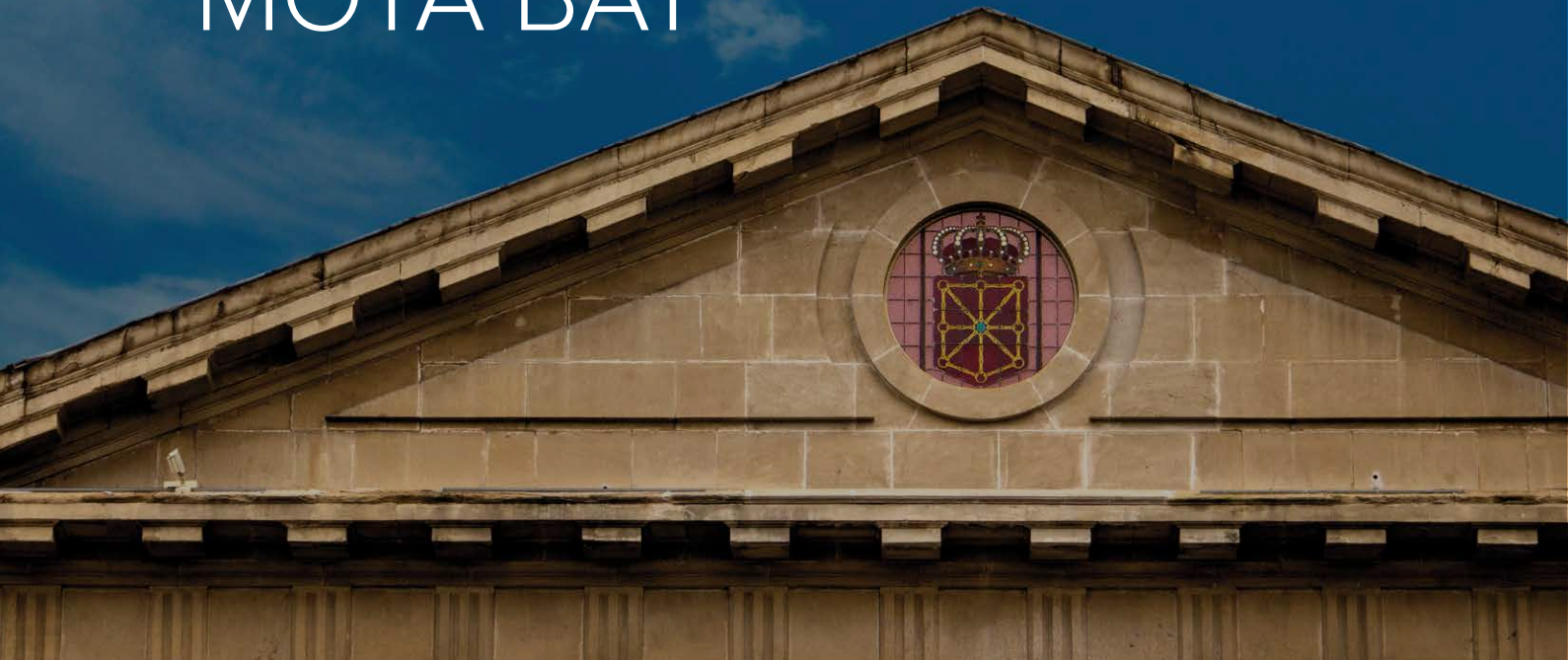
Konpentsazio-ordaina (Nekazaritza, Ingurumen eta Klimaren neurria)

2015-2018

6,7 M€

BADAGO BESTE GOBERNANTZA MOTA BAT

“Gobernatzea erabakiak hartzea eta eremu publikoa zuzen eta eraginkortasunez kudeatzea da, baita nazioartean, estatuan eta herritarrekin zuzenean Nafarroarako interesgarriak diren harreman egokiak ezartzea ere.”

Uxue Barkos
Nafarroako Lehendakaria

Gobernuaren legegintzaldi honetako ardatz nagusiak autogobernuaren defentsa irmoa eta horren garapena izan dira. Estatuarekin akordio bikaina lortu da Hitzarmen Ekonomikoaren inguruan, askoz bidezkoagoa dena eta, beraz, Nafarroarako onuragarriagoa dena.

Europaren aldeko apustu irmoa eta trinkoa egin da. Izan ere, Euroeskualdean sartu gara Euskadirekin eta Akitania Berriarekin batera, eta ordezkaritza zabaldu dugu Bruselan. Horrela, Erregioen Europan protagonismo handiagoa eskuratuko dugu, Nafarroarako oso interesgarriak diren hainbat programatan parte hartuta.

Autogobernuaren gakoetako bat autonomia fiskala da. **Gure Ogasuna kudeatzeko gaitasunak Nafarroak gaineen zuen finantza egoera larriari aurre egiteko erreforma fiskala egitea ahalbidetu digu murrizketak lehengoratuta** eta Ongizatearen Estatua eta aukera berdintasuna babestuta.

Diru-bilketaren gehikuntza, kudeaketa eraginkorra eta kontuen saneatzea direla eta, Osasunean, Hezkuntzan eta Eskubide Sozialetan egoera kezkagarriak (itxaron zerrendak eta langilerik eza) arintzen lagunduko duten LPEak abiarazi ahal izan dira.

Herritarrek Nafarroako gobernantzan parte hartzea sustatu eta horri lagundu zaio; horretarako, parte hartzeko bideak sortzeaz gain, gardentasun mailak handitu dira. Gardentasunari buruzko Foru Legea onestearekin batera.

AUTOGOBERNUA

Eskumenak Eskumenak eskualdatzeko eskaera

Trafikoa eta Bide Segurtasuna

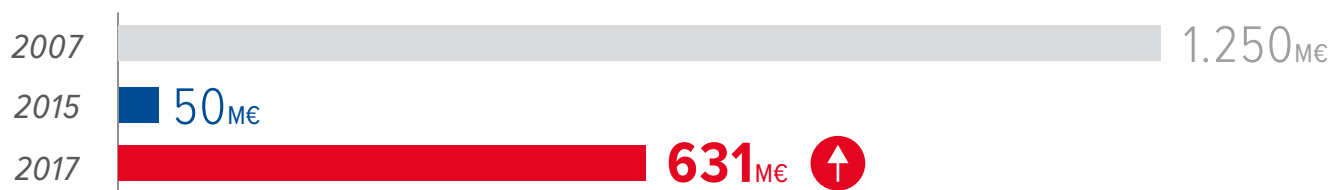
I+G

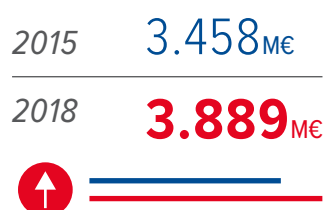
Espetxeak

FISKALITATEA

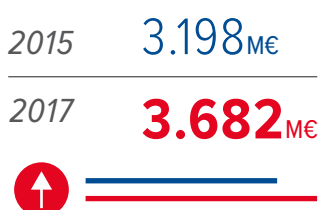
Diruzaintza

Nafarroako Aurrekontu Orokorrak

Diru-bilketa

Antzemandako iruzur fiskala

EUROPA

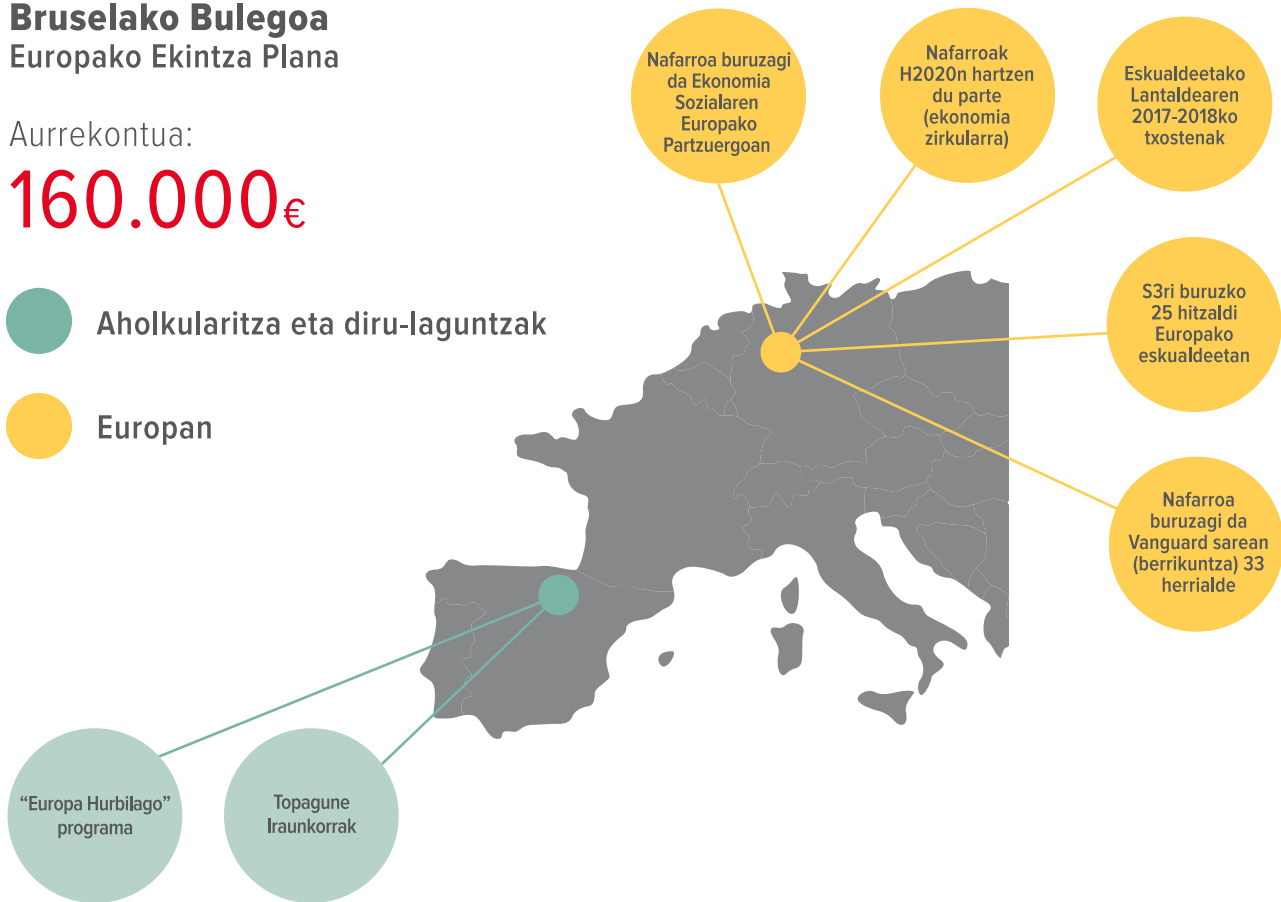
Bruselako Bulegoa Europako Ekintza Plana

Aurrekontua:

160.000€

→ Aholkularitza eta diru-laguntzak

→ Europan

Europako Programak

Lurraldeetako programak (EGEF - Interreg)

- 11,1 M€** POCTEFA (garapen jasangarria)
- 0,9 M€** EUROPE (ikerketa)
- 7,9 M€** SUDOE (lehiakortasuna)
- 0,07 M€** ATLANTIKO ALDEA (gizarte kohesioa)

Europako Gizarte Funtsa

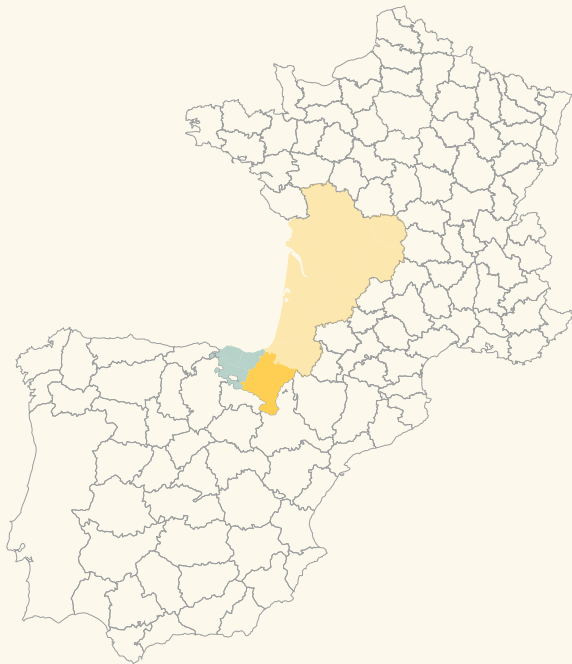
Nekazaritza Politika Erkidea (FEAGA+FEADER)

Bikaintasun programak

- 8,2 M€** LIFE (ingurumena)
- 12,3 M€** 2020KO HORIZONTEA (ikerketa)
- 0,3 M€** ERASMUS + (hezkuntza)
- 1,4 M€** EASI (enplegu soziala)

EUROPA

EUSKADI

NAFARROA

AKITANIA BERRIA

101.678km²-ko azalera**8.744.648**

biztanle

86biztanle km²-ko**3.541.000**

lanpostu

486.176

enpresa

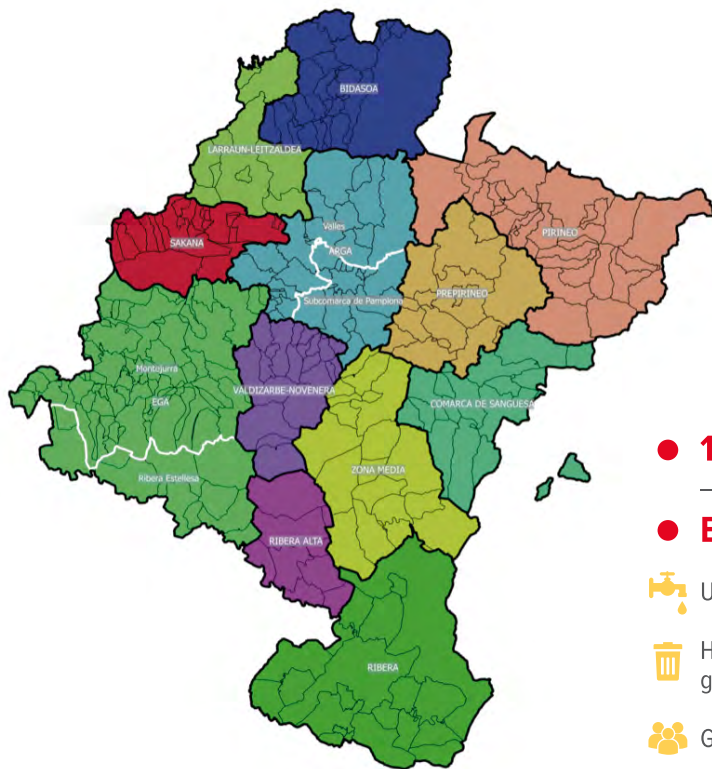
1.781.141

ikasle

NAFARROAK BERE
GAIN HARTU DU
EUROESKUALDEKO
LEHENDAKARITZA (2017-2018)

TOKI ADMINISTRAZIOA

Toki administrazioaren erreforma

● 12 ESKUALDE

● ESKUMENAK

Uraren goi-hornidura

Hondakin solidoak udalez
gaindiko mailan tratatzea

Gizarte zerbitzuak

Eskualdeko lurraldearen plangintza
eta antolamendua

Eskatzen den biztanle kopurutik
beherako toki entitateetako
idazkaritza eta kontu-hartzailetza

● FINANTZAKETA

Toki entitateen finantzaketa

2015 200,5_{M€}

2018 **219,3_{M€}**

GARDENTASUNA

► GARDENTASUNARI, INFORMAZIO PUBLIKOA ESKURATZEARI ETA GOBERNU ONARI BURUZKO FORU LEGEAREN ONESPENA

Postontzian informazioa eskatzeko baldintzen aldaketa

2015

NANa + PINa

0 ESKABIDE

2018

NANa + PINa

83 ESKABIDE

(ekainaren 30a arte)

Open Data Nafarroan

	FITXAK	DATU- MULTZOAK
30/6/2015	193	501
11/6/2018	1.434	1.996

HERRITARREN PARTE-HARTZEA

Gobernu Irekiaren Ataria

↳ Erabiltzaileak

↳ Bisitaldiak

2015 54.518
2018 **93.832**

2015 259.986
2018 **463.218**

Parte-hartzea

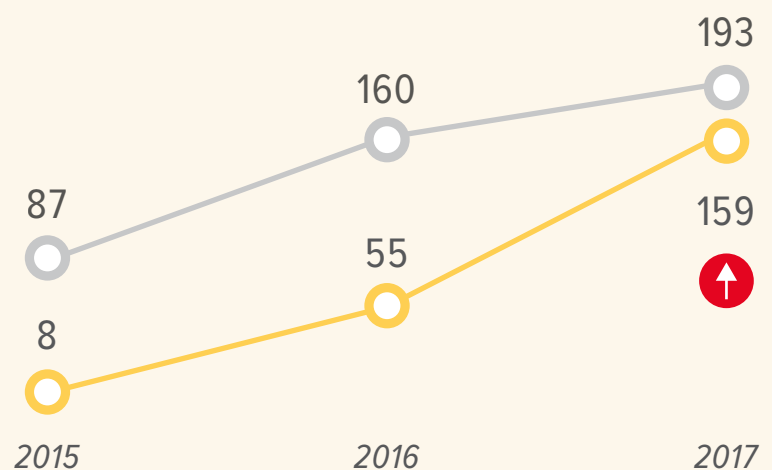

BISITALDIAK

2015 8.835
2016 103.291
2017 53.108

● PROPOSAMENAK

● EKARPENAK

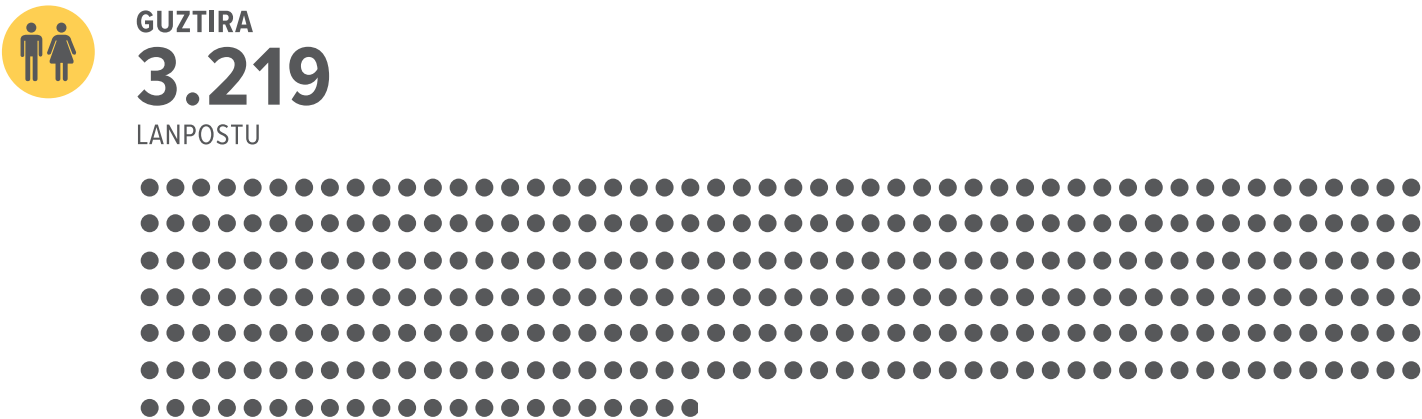
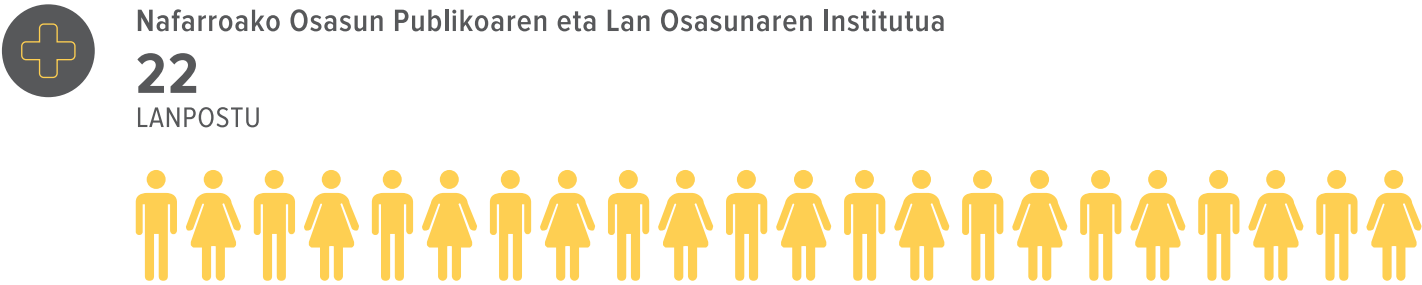
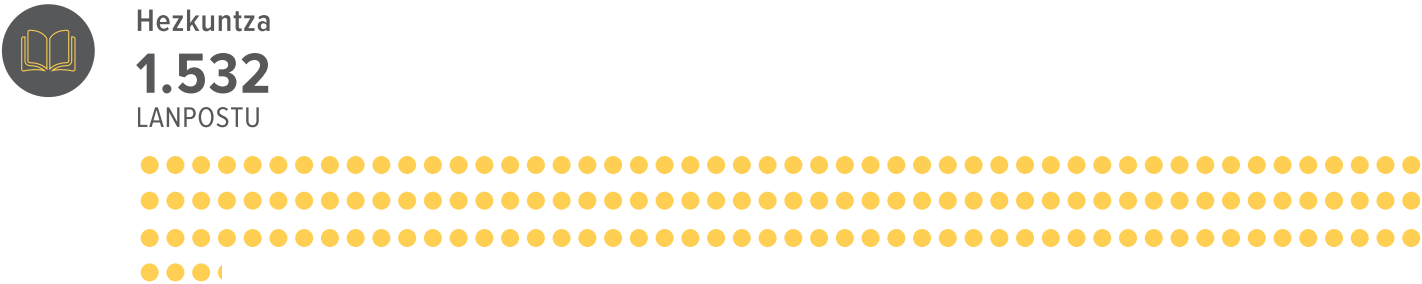
Gehien ikusitako webguneak

BISITALDIAK

	2015	HIRIARTEKO GARRAIO PUBLIKOAREN SISTEMA	8.835
	2016	HONDAKINEN PLAN OROKORRA	53.024
	2017	TRENBIDE KORRIDOREARI BURUZKO EZTABAIDA SOZIALA	4.835
	2018	OINARRIZKO OSASUN LAGUNTZAREN ESTRATEGIA	2.270

FUNTZIO PUBLIKOA

 Legegintzaldiko LPEen onespena

BIZTANLE BAKOITZEKO GASTUA NAFARROAN (2017)

AURREKONTUA

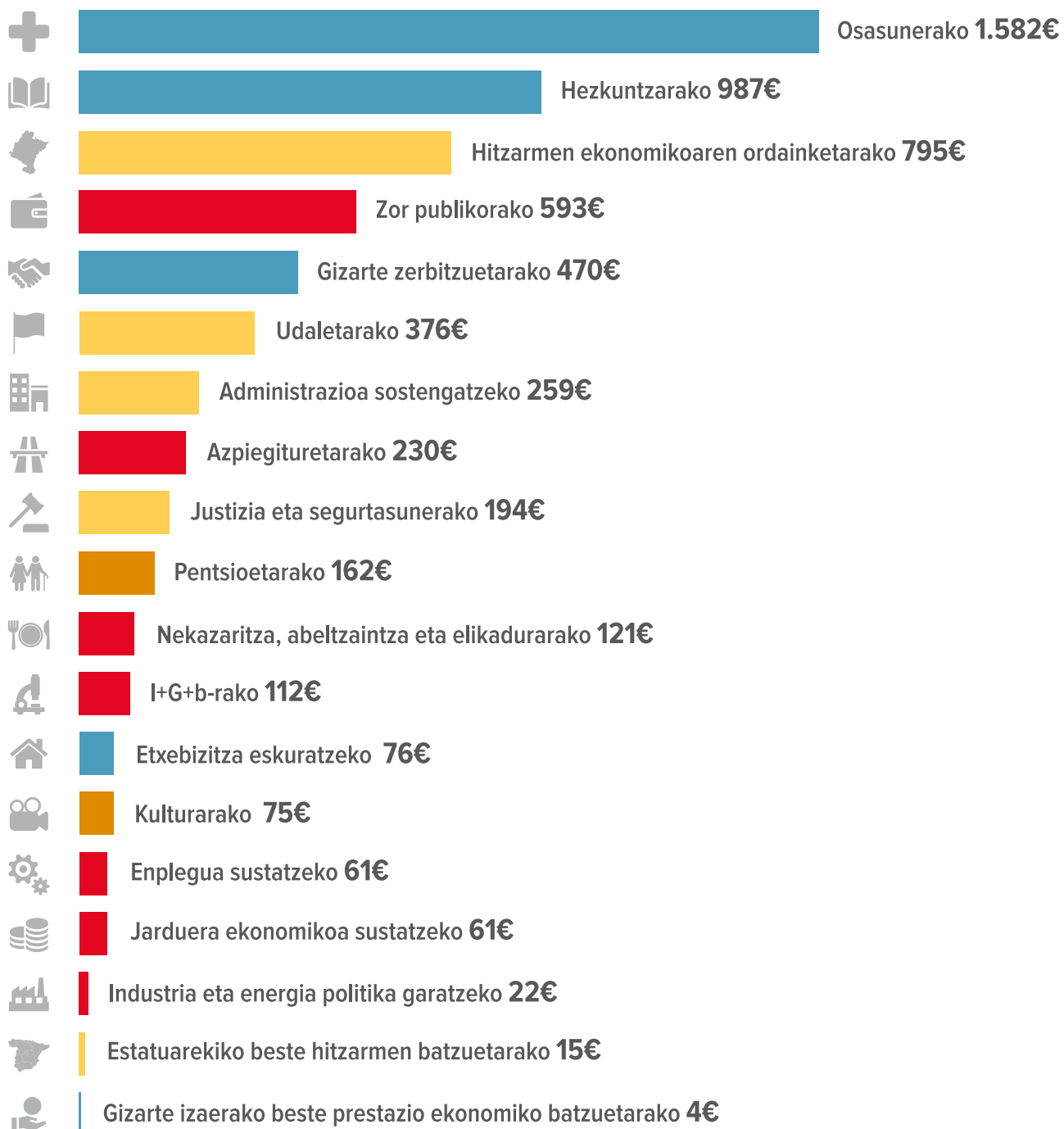
3.983,75 M€

BIZTANLEAK

643.234

BIZTANLE BAKOITZEKO GASTUA, GUZTIRA

6.193 €/bizt.

**ELKA
RREKIN
BIZI**

**ERA
IKI**

**AU
RRE
RA**

**EG
IN**

**Nafarroako Gobernua
Gobierno de Navarra**